

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belku a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci žalobcov: **E. E. A. G.**, bytom R, U., **2/ E. H. - S.**, bytom S., zastúpení advokátkou JUDr. K. P., Advokátska kancelária v B., Š., proti žalovanému: **Katastrálny úrad v Trenčíne**, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 12. septembra 2006, č. Xo 15/06, X 96/2005, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Scud 2/2006-43 zo dňa 21. februára 2007 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Scud 2/2006-43 zo dňa 21. februára 2007 **potvrdzuje**.

Žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali zrušenia rozhodnutia žalovaného uvedeného v úvodnej časti tohto rozsudku, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Správy katastra v Bánovciach č. X 96/2005 zo dňa 30.5.2006 a súčasne žiadali vrátenie veci mu na ďalšie konanie. Žalobcom nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v preskúmanom rozhodnutí žalovaného. Konštatoval, že skutkový stav správnymi orgánmi oboch stupňov bol zistený dostatočne a správne orgány z neho vyvodili aj správny právny záver. Poukázal na to, že pokiaľ žalobcovia

na pojednávaní súdu zmenili dôvod opravy chyby v katastrálnom operáte na základe rozporu prešetrovania údajov katastra, týmto dôvodom sa nemohol zaoberať, pretože pre súd je rozhodujúci stav, ktorý bol v čase napadnutého rozhodnutia podľa § 250i O.s.p. Stanovisko žalobcov ku skutkovým okolnostiam v danej veci a ich subjektívny výklad právnych predpisov považoval za účelový. Podľa názoru krajského súdu žalobcovia nepreukázali, že existuje verejná listina, s ktorou by boli údaje katastra v rozpore. Uviedol, že podľa § 8 ods. 1 písm. e/ katastrálneho zákona výpis z vl. č. 8 z roku 1984 je síce verejnou listinou, ale len ako archívny dokument a nie je aktuálnym dokladom o právach k nehnuteľnostiam, pretože aktuálnou verejnou listinou od roku 1964 je list vlastníctva. Súčasne konštatoval, že konanie o oprave chýb v katastrálnom operáte sa týka len zrejmej nesprávnosti a jednoznačne je nad rámec tohto konania posudzovanie otázok konfiškácie, pravosti verejných listín (prídelových listín) alebo vykonávanie rozsiahleho dokazovania, ako sa domáhali žalobcovia. Poukázal ďalej na to, že podstatou návrhu žalobcov ani nebola oprava údajov katastra, ale zrušenie (zánik) listov vlastníctva č. X. a Y., pretože ak by sa ich návrhu vyhovel, v liste vlastníctva by ako vlastník bol zrušený zápis SR - Lesy SR, š.p., so sídlom Banská Bystrica a tento údaj by v liste vlastníctva nebol ničím nahradený, list vlastníctva bez uvedenia vlastníka by nebol vlastne listom vlastníctva podľa katastrálneho zákona. Krajský súd stotožniac sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí žalovaného tieto doplnil tak, že prídelová listina č. Čd 1539/61 z 3.10.1961 i keď má dve identické prvé strany, je vlastne len jednou prídelovou listinou, pretože prídelové listiny sa vydávali na predpísaných tlačivách a keďže sa parcely z vl. č. 8 nezmeslili na jedno predpísané tlačivo, namiesto dodatku správny orgán pokračoval na ďalšom predpísanom tlačive a zrejme preto dal súd obom prídelovým listinám len jedno číslo (Čd 1539/61); Československý štát nadobudol vlastníctvo k nehnuteľnostiam bez zápisu do pozemkovej knihy, pretože prídelová listina bola vkladnou listinou podľa § 11 zákona č. 90/1947 Zb. a podľa § 1 a § 3 vyhl. č. 158/1959 Ú.v. nepridelený pôdohospodársky majetok, ktorý nadobudol štát spravovali okresné národné výbory, ktoré navrhovali pozemkovo - knižnému súdu pozemkovo knižné usporiadanie, z ktorých dôvodov ONV v Topolčanoch prídelovou listinou z 3.10.1961 postupoval podľa uvedeného právneho predpisu. Neprihliadol na tvrdenie žalobcov, že žalovaný sa nevyporiadal so všetkými nimi vznesenými námietkami, pretože žalovaný sa v odvolacom konaní vysporiadal so všetkými ich námietkami, v odôvodnení svojho rozhodnutia stručne a jasne objasnil skutkový a právny stav veci, pričom nebolo potrebné odpovedať na všetky ich námietky, ale iba na tie, ktoré mali pre vec podstatný význam (III. ÚS 115/03).

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešným žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolali žalobcovia, žiadajúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Uviedli, že nenamietali úplnosť a správnosť zistenia skutkového stavu správnymi orgánmi, ale namietali ich nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávne právne posúdenie veci vytýkali i súdu prvého stupňa. Nesúhlasili s tvrdením súdu, že menili dôvod opravy v katastrálnom operáte, pretože rozpor údajov v katastri s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra namietali už v žalobe a o prešetrovanie údajov katastra žiadali už v samotnom návrhu na začatie katastrálneho konania a od samého začiatku uvádzali dva dôvody opravy chyby v katastrálnom operáte, ktorými

sú rozpor zápisu na liste vlastníctva s verejnou listinou, ktorou je výpis z PK vl. č. 8 a rozpor s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra. Nesúhlasili ani s tvrdením súd prvého stupňa o ich účelovom zaujímaní stanoviska ku skutkovým zisteniam a ich subjektívnom výklade právnych predpisov, pretože potvrdenie o tom, že sa nenašlo rozhodnutie o konfiškácii si zadovážili z dôvodu, aby odstránili akékoľvek pochybnosti, že chcú zneužiť absenciu zápisu o konfiškácii v pozemkovej knihe v ich prospech. Namietali nesprávny právny výklad právnej listiny, pokiaľ ide o výpis z pozemkovej knihy vl. č. 8 ako aj prídelovej listiny vydanej ONV 3.10.1961. Poukázali na to, že ONV mohol nepridelený pôdohospodársky majetok spravovať, ale nemal oprávnenie s týmto nakladať a preto pokiaľ napriek tomu vydal prídelovú listinu 3.10.1961, túto vydal nad rámec svojich právomocí, v dôsledku čoho je prídelová listina nulitným právnym aktom a na jej základe nemôžu vzniknúť vlastnícke práva k nehnuteľnosti, preto bolo úradnou povinnosťou súdu prvého stupňa na tieto skutočnosti v konaní prihliadnúť. Poukázali na to, že podľa vl. nar. 122/1951 Zb. platného v roku 1961 patrilo vydávanie prídelových listín do právomoci KNV, resp. Ministerstvu pôdohospodárstva a to v závislosti od výmery. Nesúhlasili s názorom súdu prvého stupňa, že je nad rámec správneho konania posudzovať pravosť verejnej listiny, pretože vydaniu rozhodnutia o oprave chyby musí predchádzať konanie podľa Správneho poriadku, v zmysle ktorého správny orgán si musí zabezpečiť všetky podklady pre rozhodnutie a tieto aj vyhodnotiť, pričom správny orgán si tieto aj zabezpečil, avšak ich nesprávne právne vyhodnotil. Namietali aj nesprávny výklad súdu prvého stupňa, že podstatou ich návrhu nebola oprava údajov katastra, ale výmaz (zánik) listu vlastníctva, pretože parcely, ktoré sú v súčasnosti vedené na SR – Lesy SR š. p. a ktorých sa toto konanie netýka, ostanú zapísané na predmetných listoch vlastníctva, teda by nedošlo k ich zrušeniu. Výklad súdu prvého stupňa, že konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte sa týka len zrejmej nesprávnosti, považovali v rozpore s výkladom § 59 ods. 1 katastrálneho zákona. Vytýkali súdu prvého stupňa, že vec nesprávne právne posúdil aj preto, že nerešpektoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 75/1998, pretože, vzhľadom k tomu, že žalovaný ako odvolací správny orgán sa vôbec nevyjadril ani k jednému nimi uvádzaných odvolacích dôvodov, tento dôvod sám, osebe stačí na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu.

Žalovaný sa na odvolanie žalobcov vyjadril tak, že navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s § 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 59 ods. 1 až 5 zákona č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len katastrálny zákon) správa katastra aj bez návrhu:

- a) opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra,

- b) v súčinnosti s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví v katastrálnej mape chybné zakreslené hranice pozemkov,
- c) v súčinnosti so štátnymi orgánmi, obcami, notármi, ako aj s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví údaje katastra spôsobené chybami v písaní a počítaní a inými zrejmyimi nesprávnošami v písomných vyhotoveniach právnych úkonov, vo verejných listinách a v iných listinách.

Vlastníci a iné oprávnené osoby sú povinní pri oprave chýb v katastrálnom operáte poskytovať pravdivé a presné informácie a predkladať doklady na ich preukázanie; ak je to na opravu chýb v katastrálnom operáte nevyhnutné, sú povinní zúčastniť sa na tomto katastrálnom konaní. Ten, koho práv, záujmov chránených právom alebo povinnosťami sa údaje katastra týkajú, môže kedykoľvek požiadať o odstránenie chýb v katastrálnom operáte. Správa katastra je povinná vykonať opravu do 30 dní, v osobitne odôvodnených prípadoch do 90 dní od doručenia písomnej žiadosti o opravu chýb. Oprava chýb v katastrálnom operáte nemá vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnošiam; to neplatí, ak ide o opravu podľa § 59 ods. 1 písm. a) a § 78 ods. 1. Na opravu chýb v katastrálnom operáte sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní ďalej len Správny poriadok), ak sa oprava týka údajov uvedených v liste vlastníctva; to neplatí, ak ide o opravu výmery pozemku evidovaného v mape určeného operátu .

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie.

Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány oboch stupňov v predmetnej veci postupovali v intenciách citovaných právnych noriem a preto ich rozhodnutia sú skutkovo a právne správne. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p..

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že žalobcovia návrhom na opravu chýb v katastrálnom operáte (§ 59 ods. 1, písm. a/ katastrálneho zákona) podanom na Správe katastra v Bánovciach nad Bebravou dňa 30.8.2005 žiadali prešetrenie dôvodov zápisu SR – Lesy SR š. p. Banská Bystrica v roku 1983 na LV č. X. a Y. v k. ú. Z. a pokiaľ budú výsledky vykonaného prešetrenia zmien nasvedčovať tomu, že zápis na predmetných listoch vlastníctva bol vykonaný v rozpore s verejnou listinou žiadali, aby bolo vydané rozhodnutie, ktorým by bol zrušený zápis vlastníka SR – Lesy SR š. p. k nehnuteľnošiam zapísaných na týchto listoch vlastníctva. Správa katastra Bánovce nad Bebravou rozhodnutím č. X 96/2005 zo dňa 30.5.2006 návrh žalobcov na opravu chyby v katastrálnom operáte – LV č. X.

a Y. v kat. úz. Z. zamietla s odôvodnením, že v prejednávanej veci ide o spor o vlastníctvo, ktorý môže rozhodnúť len nezávislý súd. Na základe odvolania žalobcov Katastrálny úrad v Trenčíne – žalovaný, preskúmaným rozhodnutím rozhodnutie Správy katastra Bánovce nad Bebravou zo dňa 30.5.2006 potvrdil a odvolanie žalobcov zamietol s odôvodnením, že prvostupňový správny orgán vo veci zistil skutkový stav správne a zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver. Poukázal na to, že pokiaľ žalobcovia tvrdili, že v danej veci išlo o zabratie majetku československým štátom bez právneho dôvodu bez toho, žeby konštitutívne prešlo na štát, mali si uplatniť nároky podľa zákona č. 229/1991 Zb., prípadne podľa zákona č. 503/2003 Z.z., pretože prevzatie majetku bez právneho dôvodu bol jedným z reštitučných dôvodov. Konštatoval, že rozhodnutie vo veci opravy chyby v katastrálnom operáte v žiadnom prípade nenahrádza a ani nemôže nahradiť rozsudok príslušného súdu o určení práva či právneho vzťahu k nehnuteľnosti (§ 80 písm. c/ O.s.p.).

Predpokladom postupu správy katastra podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona, teda, aby vykonala aj bez návrhu opravu údajov katastra, je, aby údaje katastra boli v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra. Rovnaký je postup správy katastra v konaní o oprave chyby na základe žiadosti dotknutej osoby.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa v danom prípade Správa katastra Bánovce nad Bebravou postupovala v súlade so zákonom, keď v zamietajúcom rozhodnutí konštatovala, že návrh žalobcov na opravu chyby nie je dôvodný, pretože z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že v danej veci ide o spor o vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným na listoch vlastníctva č. X. a Y. kat. úz. Z. Zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že zápis nehnuteľností v prospech Čs. štát – Západoslovenské štátne lesy Bratislava bol vykonaný na základe návrhov na zápis v evidencii nehnuteľností č. 301/310-83 z 2.6.1983 č. 1043/313-84 z 12.12.1984, ktorého prílohou bola Hospodárska zmluva č. P-2243/1984-152 z 29.11.1984, majetkové podstaty z PK vl. č. 8,475,712 kat. úz. Z. a identifikácia parciel z 4. a 5.10. 1984; v súčasnosti je ako vlastník parciel zapísaných v LV č. X. a Y. Slovenská republika v správe Lesy Slovenskej republiky š. p. Banská Bystrica, nehnuteľnosti zapísané v pozemkovej knihe vl. č. 8 k. ú. Z. boli predmetom rozhodnutia dvoch prídelových listín vydaných ONV v Topoľčanoch zo dňa 3.10.1961 po vykonanom prídelovom konaní na základe nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. n. SNR a boli vydané v prospech Československého štátu v správe Štátnych lesov v Pezinku, Lesný závod v Topoľčanoch.

Pokiaľ žalobcovia namietali v priebehu správneho konania platnosť prídelových listín zo dňa 3.10.1961 z dôvodu, že ich nevydal orgán na to oprávnený a preto tieto listiny neboli spôsobilé privodiť vznik, zmenu alebo zánik vlastníckych vzťahov, aj podľa názoru odvolacieho súdu správe katastra v konaní o oprave chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 katastrálneho zákona neprináležalo oprávnenie posudzovať spôsobilosť listiny na zápis na základe preskúmania oprávnenia orgánu na jej vydanie podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Správa katastra nebola oprávnená vykonať opravu chyby v katastrálnom operáte na základe úsudku o platnosti alebo neplatnosti resp. nulity prídelovej listiny ako verejnej listiny, pretože takýmto rozhodnutím by zasiahla do vlastníctva vlastníka

zapísaného na predmetných listoch vlastníctva, čo by bolo v rozpore s účelom opravy údajov v katastri podľa ustanovenia § 59 ods. 1 katastrálneho zákona. Správa katastra nemá oprávnenie v katastrálnom konaní podľa právnej normy ustanovenej v § 59 ods. 1 rozhodovať o súkromnoprávných vzťahov týkajúcich sa vecných práv účastníkov. Rozhodnutie vo veci opravy chyby v katastrálnom konaní nenahrádza a ani nemôže nahrádzať rozsudok súdu vo veci určenia práva alebo právneho vzťahu k nehnuteľnostiam. Účelom konania o oprave chýb nie je riešiť vlastnícky spor, riešenie ktorého patrí do výlučnej právomoci súdu. Správny orgán si v tomto konaní nemohol otázky oprávnenia nakladania s neprideleným majetkom, platnosti prídelových listín, nulity právneho aktu, vznik vlastníckeho práva a tak spochybníť vlastnícke právo vyplývajúce z údajov na aktuálnych listoch vlastníctva vyriešiť ani ako predbežnú otázku. Spor o týchto otázkach je len v právomoci súdu v riadnom sporovom konaní. Výklad žalobcov ustanovenia § 59 ods. 1, písm. a/ katastrálneho zákona je neprípustne extenzívny. Oprava údajov nemôže obsahovo zodpovedať výmazu pôvodného vlastníka.

Správa katastra v danej veci ako správny orgán prvého stupňa správne zistila skutkový stav vo veci a skutkové okolnosti v súlade s § 47 ods. 5 Správneho poriadku aj odôvodnila vyčerpávajúcim spôsobom. Žalovaný ako odvolací správny orgán postupoval v súlade s § 59 Správneho poriadku, pokiaľ rozhodnutie správy katastra potvrdil z jeho správnych vecných a právnych dôvodov. V odôvodnení svojho rozhodnutia náležite uviedol dôvody, na základe ktorých rozhodol vo veci. Nebolo povinnosťou žalovaného jednotlivito odpovedať na namietajúce otázky žalobcov uvedené v ich odvolaní, pretože z kontextu jeho odôvodnenia zrozumiteľným spôsobom vyplynul záver, pre ktorý považoval skutočnosti namietané žalobcami za nedôvodné. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku v časti namietanej žalobcami v odvolaní, týkajúcej sa charakteru prídelovej listiny z 3.10.1961, posudzoval jej platnosť nad rámec oprávnenia žalovaného správneho orgánu v konaní podľa ustanovenia § 59 ods. 1 katastrálneho zákona z dôvodov uvedených vyššie, avšak takéto pochybenie súdu nespôsobuje vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, keďže žalobu na preskúmanie rozhodnutia žalovaného zamietol.

Odvolací súd nemohol z dôvodov uvedených vyššie prihliadnúť na námietky žalobcov uvedené v ich odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k názoru, že, pokiaľ krajský súd žalobu zamietol z dôvodu, že preskúmané rozhodnutie žalovaného je vecne a právne správne, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade s katastrálnym zákonom, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 246c/O.s.p. v spojení s § 219 potvrdil.

Odvolací súd v súvislosti s danou vecou súčasne poukazuje na to, že rozhodnutím v tomto konaní nie sú dotknuté práva žalobcov domáhať sa ochrany vlastníka v inom konaní a to občiansko – právnom konaní na príslušnom súde.

Žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal podľa § 246c O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože v tomto konaní boli neúspešní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, dňa 26. februára 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová